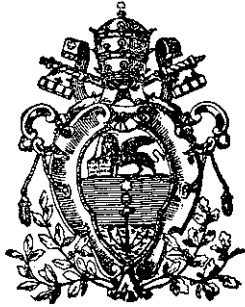

ACTA ROMANI PONTIFICIS

EPISTOLA ENCYCLICA

Sanctissimi Domini Nostri divina providentia Pii Papae X ad Patriarchas Primates Archiepiscopos Episcopos aliosque locorum Ordinarios pacem et communionem cum Apostolica Sede habentes.

VENERABILIBUS FRATRIBUS
PATRIARCHIS PRIMATIBUS ARCHIEPISCOPIS EPISCOPIS
ALIISQUE LOCORUM ORDINARIIS
PACEM ET COMMUNIONEM
CUM APOSTOLICA SEDE HABENTIBUS

PIUS PP. x

Venerabiles Fratres, salutem et Apostolicam benedictionem

E supremi apostolatus cathedra, ad quam, consilio Dei in-
scrutabili, evecti fuimus, vobis primum eloquuturos, nihil atti-
net commemorare quibus Nos lacrymis magnisque precibus
formidolosum hoc pontificatus onus depellere a Nobis conati
simus. Videmur equidem Nobis, etsi omnino meritis impares,
convertere in rem Nostram posse quae Anselmus, vir sanctis-
simus, querebatur quum, ad versans et repugnans, coactus est
honorem episcopatus suscipere. Etenim quae ille moeroris in-
dicia pro se afferebat, eadem et Nobis proferre licet, ut osten-
damus quo animo, qua voluntate Christi gregis pascendi gra-

4 **vissimum officii munus exceperimus. Testantur, sic ille (1), la-**
erymae meae et voces et rag ztus a gemitii cordis mei, quales
nunquam de me, ullo dolore, memini exiisse ante diem illam,
in qua sors illa gravis archiepiscopatus Cantuariæ visa est
5 **super me cecidisse. Quod ignorare nequiverunt illi qui, ea die,**
6 **vultum meum inspexerunt... Ego magis mortuo quam viventi**
7 **colore similis, stupore et dolore pallebam. Huic autem de me**
electioni, imo violentiae, hactenus, quantum potui, servata ve-
8 **ritate, reluctatus sum. Sed iam, velim nolim, cogor fateri quia**
quotidie iudicia Dei magis ac magis conatui meo resistunt, ut
9 **nullo modo videam me ea posse fugere. Unde iam, non tam**
hominum quam Dei, contra quam non est prudentia, victus
violentia, hoc solo intelligo me uti debere consilio, ut, postquam
10 **oravi quantum potui, et conatus sum ut, si possibile esset, ca-**
lix iste transiret a me ne biberem illum... meum sensum et vo-
luntatem "postponens, me sensui et voluntati Dei penitus com-
mittam.

11 **Nec plane repugnandi causae, multae, et maximae, defue-**
12 **runt Nobis. Praeterquam enim quod honore pontificatus, ob**
tenuitatem Nostram, nullo pacto Nos dignaremur; quem non
moveret ei se successorem designari, qui, cum ecclesiam sex
fere ac viginti annos sapientissime rexisset, tanta valuit alacri-
tate ingenii, tanto virtutum omnium splendore, ut vel adversa-
13 **rios in sui admirationem traduxerit et memoriam sui nominis**
factis praeclarissimis consecrant? — Dein, ut praetereamus ce-
14 **tera, terrebat Nos, quam quod maxime, ea quae modo est hu-**
mani generis conditio afflictissima. Quem enim lateat, conso-
ciationem hominum gravissimo nunc, supra praeteritas aetates,
15 **atque intimo urgeri morbo; qui in dies ingravescens eamque**
penitus exedens ad exitium rapit? Morbus qui sit, intelligitis,
16 **Venerabiles Fratres; defectio abscessioque a Deo: quo nihil pro-**
fecto cum pernicie coniunctius, secundum Prophetæ dictum:
Quia ecce, qui elongant se a te, peribunt (2). Tanto igitur malo,
pro pontificali munere quod demandabatur, occurrendum esse
Nobis videbamus: arbitrabamur enim Dei iussum ad Nos per-
tinere: Ecce constitui te hodie super gentes et super regna, ut
evellas et destruas, et aedifices et plantes (3); verum conscii

8 1 (1) Epp. I. m, ep. i.

2 (2) Ps. Lxxii, 26.

3 (5) Jerem. I, 10.

Nobis infirmitatis Nostrae, negotium, quod nihil simul haberet morae et difficultatis plurimum, suscipere verebamus.

Attamen, quoniam numini divino placuit humilitatem Nostram ad hanc amplitudinem potestatis provehere ; erigimus animum *in eo qui Nos confortât*, Deique virtute freti manum operi admoventes, in gerendo pontificatu hoc unum declaramus propositum esse Nobis *instaurare omnia in Christo* (1), ut videlicet sit *omnia et in omnibus Christus* (2). — Erunt profecto qui, divina humanis metientes, quae Nostra sit animi mens rimari nitantur atque ad terrenos usus partiumque studia detorqueri His ut inanem spem praecidamus, omni asseveratione affirmamus nihil velle Nos esse, nihil, opitulante Deo, apud consociationem hominum futuros, nisi Dei, cuius utimur auctoritate, administratos. Rationes Dei rationes Nostrae sunt; pro quibus vires omnes vitamque ipsam devovere decretum est. Unde si qui symbolum a Nobis expetant, quod voluntatem animi patefaciat; hoc unum dabimus semper: *Instaurare omnia in Christo*

Quo quidem in praeclaro opere suscipiendo urgendoque illud Nobis, Venerabiles Fratres, alacritatem affert summam, quod certum habemus fore vos omnes strenuos ad perficiendam rem adiutores. Id enim si dubitemus, ignaros vos, non sane iure, aut negligentes putaverimus nefarii illius belli, quod nunc, ferme ubique, commotum est atque alitur adversus Deum. Vere namque in Auctorem suum *fremuerunt gentes et populi meditati sunt inania* (3) ; ut communis fere ea vox sit adversantium Deo: *Recede a nobis* (4). Hinc extincta omnino in plerisque aeterni Dei reverentia, nullaue habita in consuetudine vitae, publice ac privatim, supremi eius numinis ratio: quin totis nervis contenditur omnique artificio, ut vel ipsa recordatio Dei atque notio intereat penitus.

Haec profecto qui reputet, is plane metuat necesse est ne maiorum, quae supremo tempore sunt expectanda, sit perversitas haec animorum libamentum quoddam ac veluti exordium; neve *filius perditionis*, de quo Apostolus loquitur (5), iam in hisce terris versetur. Tanta scilicet audacia, eo furore religionis

(1) Ephes, i, 10.

(2) Coloss, tu, il.

(3) Ps. II, 1.

(4) Iob XXI, 14.

(5) II Thess, n, 5.

pietas ubique impetitur, revelatae fidei documenta oppugnantur, quaeque homini cum Deo officia intercedunt tollere delere prorsus praefracte contenditur! E contra, quae, secundum Apostolum eundem, propria est *Antichristi* nota, homo ipse, temeritate summa in Dei locum invasit, extollens se *supra omne quod dicitur Deus*; usque adeo ut, quamvis Dei notitiam extinguere penitus in se nequeat, Eius tamen maiestate reiecta, aspectabilem hunc mundum sibi ipse veluti templum dedicaverit a ceteris adorandus. *In templo Dei sedeat, ostendens se tamquam sit Deus* (1).

Enimvero hoc adversus Deum mortalium certamen qua sorte pugnetur nullus est sanae mentis qui ambigat. Datur quidem homini, libertate sua abutenti, rerum omnium Conditoris ius atque numen violare; veruntamen victoria a Deo semper stat: quin etiam tum propior clades imminet, quum homo, in spe triumphi, insurgit audentior. Haec ipse Deus nos admonet in Scripturis sanctis. *Dissimulât scilicet peccata hominum* (2), suae veluti potentiae ac maiestatis immemor: mox vero, post adumbratos recessus, *excitatus tamquam potens crapulatus a vino* (3), *confringet capita inimicorum suorum* (4); ut norint omnes *quoniam rex omnis terrae Deus* (5), *et sciant gentes quoniam homines sunt* (6).

Haec quidem, Venerabiles Fratres, fide certa tenemus et expectamus. Attamen non ea impediunt quominus, pro nostra quisque parte, Dei opus maturandum nos etiam curemus: idque, non solum efflagitando assidue: *Exsurge, Domine, non confortetur homo* (7); verum, quod plus interest, re et verbo, luce palam, supremum in homines ac naturas ceteras Dei dominatum adserendo vindicandoque, ut Eius imperandi ius ac potestas sancte colatur ab omnibus et observetur.—Quod plane non modo officium postulat a natura profectum, verum etiam communis utilitas nostri generis. Quorumnam etenim, Venerabiles Fratres, animos non conficiat trepidatio ac moeror, quum

(1) II Thess, n, 4.

(2) Sap. xi, 24.

(S) **PS.** LXXVII, 65.

(4) Ib. LXVII, 22.

(5) Ib. XLvi, 7.

(6) Ib. ix, 20.

(7) Ib. IX, 19.

37 **h**omines videant, partem maximam, dum quidem humanitatis
 progressus haud immerito extolluntur, ita digladiari atrociter
 38 inter se, ut fere sit omnium in omnes pugna? Cupiditas pacis
 omnium, profecto pectora attingit, eamque nemo est qui non
 39 invocet vehementer. Pax tamen, reiecto Numine, absurde quae-
 40 ritur : unde namque abest Deus, iustitia exultat; sublatâque
 iustitia, frustra in spem pacis venit. *Opus iustitiae pax* (1).
 — Novimus equidem non paucos esse, qui studio pacis du-
 41 cti, *tranquillitatis* nempe *ordinis*, in coetus factionesque coa-
 42 lescunt, quae ab *ordine* nominant. Proh tamen spes curasque
 43 inanes! Partes *ordinis*, quae pacem afferre turbatis rebus rea-
 pse queant, unae sunt: partes faventium Deo. Has igitur pro-
 movere necesse est, ad easque quo licebit plures adducere,
 si securitatis amore incitatur.

44 Verum haec ipsa, Venerabiles Fratres, humanarum gen-
 tium ad maiestatem Dei imperiumque revocatio, quantumvis li-
 45 cet conemur, numquam nisi per Iesum Christum eveniet. Mo-
 net enim Apostolus: *Fundamentum aliud nemo potest ponere*
 46 *praeter id quod positum est, quod est Christus Iesus* (2). Sci-
 licet unus ipse est, *quem Pater sanctificavit et misit in mun-*
dum (3); *splendor Patris et figura substantiae eius* (4), Deus
 verus verusque homo: sine quo, Deum, ut oportet, agnoscere
 nemo possit; nam *neque Patrem quis novit nisi Filius, et cui*
 47 *-voluerit Filius revelare* (5). — Ex quo consequitur, ut idem o-
 mnino sit *instaurare omnia in Christo* atque homines ad Dei
 48 obtemperacionem reducere. Huc igitur curas intendamus opor-
 tet, ut genus hominum in Christi ditionem redigamus : eo prae-
 49 stito, iam ad ipsum Deum remigraverit. Ad Deum inquit, non
 socordem illum atque humana negligentem, quem *mate-*
rialistarum deliramenta effm̄xerunt; sed Deum vivum ac ve-
 rum, unum natura personis trinum, auctorem mundi, omnia
 sapientissime providentem, iustissimum denique legis latorem,
 qui sotes plectat, praemia proposita virtutibus habeat.

50 Porro qua iter nobis ad Christum pateat, ante oculos est:
 51 per Ecclesiam videlicet. Quamobrem iure Chrysostomus: *Spes*

8 16 (1) Is. XXXII, 17.

17 (2) I Cor. m, 11.

18 (3) Io. x, 36.

19 (4) Hebr. i, 5.

20 <S> Matth, xi, 27.

tua Ecclesia, salus tua Ecclesia, refugium tuum Ecclesia .(1)-
In id namque illam condidit Christus, quaesitam sui sanguinis
pretio; eique doctrinam suam ac suarum praecepta legum com-
mendavit, amplissima simul impertiens divinae gratiae munera
ad sanctitatem ac salutem hominum.

Videtis igitur, Venerabiles Fratres, quale demum Nobis vo-
bisque pariter officium sit demandatum; ut consociationem ho-
minum, a Christi sapientia aberrantem, ad Ecclesiae disciplinam
revocemus; Ecclesia vero Christo subdet, Christus autem Deo.
Quod si, Deo ipso favente, perficiemus, iniquitatem cessisse ae-
quitati gratulabimur, audiemusque feliciter *vocem magnam de
coelo dicentem: Nunc facta est salus et virtus et regnum Dei
nostri et potestas Christi eius* (2). — Hic tamen ut optatis re-
spondeat exitus, omni ope et opera eniti opus est ut scelus il-
lud immane ac detestabile, aetatis huius proprium, penitus era-
damus, quo se nempe homo pro Deo substituit: tum vero le-
ges Evangelii sanctissimae ac consilia in veterem dignitatem
vindican-
da; adserendae altius veritates ab Ecclesia traditae,
quaeque eiusdem sunt documenta de sanctitate coniugii, de e-
ducatione doctrinaque puerili, de bonorum possessione atque
usu, de officiis in eos qui publicam rem administrant; aequili-
britas demum inter varios civitatis ordines christiano instituto
ac more restituenda. — Nos profecto haec Nobis, Dei nutui
obsequentes, in pontificatu prosequenda proponimus, ac pro
virili parte prosequemur. Vestrum autem erit, Venerabiles Fra-
tres, sanctitate, scientia, agendorum usu, studio cum primis di-
vinæ gloriae, industriis Nostris obsecundare; nihil aliud spe-
ctantes praeterquam ut in omnibus *formetur Christus* (3).

Iam quibus ad rem tantam utamur adiumentis, vix dicere
oportet; sunt enim de medio sumpta. — Curarum haec prima
sunt, ut Christum formemus in iis, qui formando in ceteris
Christo officio muneris destinantur. Ad sacerdotes mens spe-
ctat, Venerabiles Fratres. Sacris namque quotquot initiati sunt,
eam in populis, quibuscum versantur, provinciam sibi datam
norint, quam Paulus suscepisse testatus est amantissimis iis
verbis: *Filioli mei, quos iterum parturio, donec formetur Chri-*

(1) Horn, *de capto Eutropio*, n. 6.

(2) Apoc. zii, 10.

(3) Gal. iv, 19.

62 *stus in vobis* (1). Qui tamen explere munus queant, nisi prio-
 63 res ipsi Christum induerint? atque ita induerint, ut illud Apo-
 64 65 *stoli eiusdem usurpare possint: Vivo ego, iam non ego, vivit*
vero in me Christus (2). *Mihi vivere Christus est* (3). Quamob-
 rem, etsi ad fideles omnes pertinet hortatio *ut occurramus in*
virum perfectum, in mensuram aetatis plenitudinis Christi (4);
 praecipue tamen ad illum spectat qui sacerdotio fungitur; qui
 idcirco dicitur *alter Christus*, non una sane potestatis commu-
 nicatione sed etiam imitatione factorum, qua expressam in se
 Christi imaginem praeferat.

66 Quae cum ita sint, quae vobis quantaque, Venerabiles
 67 Fratres, ponenda cura est in clero ad sanctitatem omnem for-
 68 mando! huic, quaecumque obveniant, negotia cedere necesse
 69 est. Quamobrem pars potior diligentiarum vestrarum sit de se-
 minariis sacris rite ordinandis moderandisque, ut pariter inte-
 70 gritate doctrinae et morum sanctitate floreant. Seminarium cor-
 dis quisque vestri delicias habetote, nihil plane ad eius utilitatem
 omitientes, quod est a Tridentina Synodo providentissime con-
 stitutum. - Quum vero ad hoc ventum erit ut candidati sacris
 initiari debeant, ne quaeso excidat animo quod Paulus Timo-
 theo perscripsit: *Nemini cito manus imposueris* (5); illud atten-
 tissime reputando, tales plerumque fideles futuros, quales fue-
 71 rint quos sacerdotio destinabitis. Quare ad privatam quancum-
 que utilitatem respectum ne habetote; sed unice spectetis Deum
 et Ecclesiam et sempiterna animorum commoda, ne videlicet,
 72 uti Apostolus praecavet, *communieetis peccatis alienis* (6). - Por-
 73 ro sacerdotes initiati recens atque e seminario digressi indu-
 strias vestras ne desiderent. Eos, ex animo hortamur, pectori
 vestro, quod coelesti igne colere oportet, admoveat saepius, in-
 74 cendite, infiammate ut uni Deo et lucris animorum inhiant. Nos
 equidem, Venerabiles Fratres, diligentissime providebimus ne
 homines sacri cleri ex insidiis capiantur novae cuiusdam
 ac fallacis scientiae, quae Christum non redolet, quaeque, ñi-
 ca tis astutisque argumentis, *rationalismi* aut *semirationalismi*

8 24 (1) Gal. iv, 19.

25 (2) Gal. ii, 20.

26 (3) Philipp, i, 21.

27 (4) Ephes, iv, 13.

28 (5) I Tim. v, 22.

29 (6) Ibid.

errores invehere nititur; quos ut caveret iam Apostolus Timotheum monebat, scribens: *Depositum custodi, devitans profanas vocum novitates et oppositiones falsi nominis scientiae, quam quidam promittentes circa fidem exciderunt* (1). Hoc tamen non impedimur quo minus laude dignos existimemus illos e sacerdotibus iunioribus, qui utilium doctrinarum studia, in omni sapientiae genere, persequuntur, ut inde ad veritatem tuendam atque osorum fidei calumnias refellendas instructiores fiant. Veruntamen celare haud possumus, quin etiam apertissime profiteamur, primas Nos semper delaturos iis qui, quamvis sacras humanasque disciplinas minime praetereunt, proxime nihilominus animorum utilitatibus se dedant, eorum procuratione munerum, quae sacerdotem deceant divinae gloriae studiosum.

Tristitia Nobis magna est et continuus dolor cordi Nostro (2), quum cadere etiam in aetatem nostram conspiciamus Ieremiae lamentationem: *Parvuli petierunt panem et non erat qui frangeret eis* (3). Non enim de clero desunt, qui, pro cuiusque ingenio, operam forte navent rebus adumbratae potius quam solidae utilitatis: at verum non adeo multi numerentur, qui, ad Christi exemplum, sibi sumant Prophetarum dictum: *Spiritus Domini unxit me, evangelizare pauperibus misit me, sanare contritos corde, praedicare captivis remissionem et coecis visum* (4).

— Quem tamen fugiat, Venerabiles Fratres, quum homines ratione maxime ac libertate ducantur, religionis disciplinam potissimam esse viam ad Dei imperium in humanis animis restituendum? Quot plane sunt qui Christum oderunt, qui Ecclesiam, qui Evangelium horrent ignoratione magis quam pravitate animi! de quibus iure dixeris: *quaecumque ignorant blasphemant* (5). Idque non in plebe solum reperire est aut in infima multitudine, quae ideo in errorem facile trahitur; sed in excultis etiam ordinibus atque adeo in iis, qui haud mediocri eruditione ceteroqui polleant. Hinc porro in plerisque defectus fidei. Non enim dandum est, scientiae progressibus extingui fidem, sed verius inscitia; ut idcirco ubi maior sit ignorantia,

(1) I Tim. vi, 20 s.

(2) Rom. ix, 2.

(3) Thren. iv, 4.

(4) Luc. iv, 18-19.

(5) Iud. 10.

ibi etiam latius pateat fidei defectio. Quapropter Apostolis a Christo mandatum est: *Euntes, docete omnes gentes* (1).

Nunc autem, ut ex docendi munere ac studio fructus pro spe edantur atque in omnibus *formetur Christus*, id penitus in memoria insideat, Venerabiles Fratres, nihil omnino esse caritate efficacius. *Non enim in commotione Dominus* (2). Allici animos ad Deum amariore quodam conatu, speratur perperam: quin etiam errores acerbius increpare, vitia vehementius reprehenderé damno magis quam utilitati aliquando est. Timotheum quidem Apostolus hortabatur: *Argue, obsecra, increpa*; attamen addebat: *in omni patientia* (3). — Certe eiusmodi nobis exempla; prodidit Christus. *Venite*, sic ipsum alloquutum legimus, *venite ad me omnes qui laboratis et onerati estis, et ego reficiam vos* (4). Laborantes autem oneratosque non alios intelligebat, nisi qui peccato vel errore tenerentur. Quanta enimvero in divino illo magistro mansuetudo! quae suavitas, quae in aerumnosos quoslibet miseratio! Cor eius plane pinxit Isaias iis verbis: *Ponam spiritum meum super eum; non contendet neque clamabit; arundinem quassatam non confringet et linum fumigans non extinguet* (5). — Quae porro caritas, *patiens et benigna* (6) ad illos etiam porrigatur necesse est, qui sunt nobis infesti vel nos inimice insectantur. *Maledicimur et benedicimus*, ita de se Paulus profitebatur, *persecutionem patimur et sustinemus, blasphemamur et obsecramus* (7). Peiores forte quam sunt videntur. Consuetudine enim aliorum, praeiudicatis opinionibus, alienis consiliis et exemplis, malesuada demum verrecundia in impiorum partem translati sunt: attamen eorum voluntas non adeo est depravata, sicut et ipsi putari gestiunt. Quidni speremus christianae caritatis flammam ab animis caliginem dispulsuram atque allaturam simul Dei lumen et pacem? Tardabitur quandoque forsitan laboris nostri fructus: sed caritas sustentatione nunquam defatigatur, memor non esse praemia a Deo proposita laborum fructibus sed voluntati.

(1) Matth. XXVIII, 19.

(2) III Reg. XIX, 11.

(3) II Tim. iv, 2.

(4) Matth, xi, 28.

(5) Is. XLII, 1 s.

(6) I Cor. XIII, 4.

(7) Ibid. iv, 12 s.

Attamen, Venerabiles Fratres, non ea Nobis mens est ut, in toto hoc opere tam arduo restitutionis humanarum gentium in Christo, nullos vos clerusque vester adiutores habeatis. Scimus mandasse Deum unicuique de proximo suo (1). Non igitur eos tantum, qui sacris se addixerunt, sed universos prorsus fideles rationibus Dei et animorum adlaborare oportet: non Marte utique quemque suo atque ingenio, verum semper Episcoporum ductu atque nutu; praeesse namque, docere, moderari nemini in Ecclesia datur praeter quam vobis, *quos Spiritus Sanctus posuit regere Ecclesiam Dei* (2). — Catholicos homines, vario quidem consilio at semper religionis bono, coire inter se societatem. Decessores Nostri probavere iamdiu bonaque precatione sanxerunt. Institutum porro egregium Nos etiam laudatione Nostra ornare non dubitamus, optamusque vehementer ut urbibus agrisque late inferatur ac floreat. Verum enimvero consociationes eiusmodi eo primo ac potissimum spectare volumus, ut quotquot in illas cooptantur christiano more constanter vivant. Parum profecto interest quaestiones multas subtiliter agitari, deque iuribus et officiis eloquenter disseri, ubi haec ab actione fuerint seiugata. Postulant enim actionem tempora; sed eam quae tota sit in divinis legibus atque Ecclesiae praescriptis sancte integreque servandis, in religione libere aperteque profitenda, in omnigenae demum caritatis operibus exercendis, nullo sui aut terrenarum utilitatum respectu. Illustria eiusmodi tot Christi militum exempla longe magis valitura sunt ad commovendos animos rapiendosque quam verba exquisitaeque disceptationes: fietque facile ut, abiecto metu, depulsis praeiudiciis ac dubitationibus, quamplurimi ad Christum traducantur provehantque ubique notitiam eius et amorem; quae ad germanam solidamque beatitatem sunt via. Profecto si in urbibus, si in pagis quibusvis praecepta Dei tenebuntur fideliter, si sacris erit honos, si frequens sacramentorum usus, si cetera custodientur quae ad christianae vitae rationem pertinent; nihil admodum, Venerabiles Fratres, elaborandum erit ulterius ut omnia in Christo instaurentur. Neque haec solum coelestium bonorum prosecutionem spectare existimentur: iuvabunt etiam, quam quae maxime, ad huius aevi publicasque civitatum utilitates. His namque obtentis, optimates

(1) Eccli. XVII, 12.

(2) Act. XX, 28.

ac locupletes aequitate simul et caritate tenuioribus aderunt, hi vero afflictions fortunae angustias sedate ac patienter ferent; ci-
 ves non cupiditati sed legibus parebunt; principes et quotquot
 rempublicam gerunt, quorum *non est potestas nisi a Deo* (1),
 vereri ac diligere sanctum erit Quid plura? Tunc demum omni-
 bus persuasum fuerit debere Ecclesiam, prouti ab auctore Chri-
 sto est condita, plena integraque libertate frui nec alienae do-
 minationi subiici; Nosque, in hac ipsa libertate vindicanda, non
 religionis modo sanctissima tueri iura, verum etiam communi
 populorum bono ac securitati prospicere. Scilicet *pietas ad o-*
mnia utilis est (2) : eaque incolumi ac vigente, *sedebit reapse*
populus in plenitudine pacis (3).

Deus, *qui dives est in misericordia* (4), hanc humanarum
 gentium in Christo Iesu instaurationem benignus festinet; *non*
enim volentis opus neque currentis, sed miserentis est Dei (5).
 Nos vero, Venerabiles Fratres, *in spiritu humilitatis* (6), quoti-
 diana et instanti prece id ab Eo contendamus ob Iesu Christi
 merita. Utamur praeterea praesentissima Deiparae impetratione:
 cui conciliandae Nobis, quoniam has litteras die ipsa damus,
 quae recolendo Mariali Rosario est instituta; quidquid Decessor
 Noster de octobri mense Virgini augustae dicando edixit, publica
 per templa omnia eiusdem Rosarii recitatione, Nos pariter edici-
 mus et confirmamus; monentes insuper ut deprecatores etiam
 adhibeantur castissimus Dei Matris Sponsus catholicae Eccle-
 siae patronus sanctique Petrus et Paulus apostolorum principes.

Quae omnia ut rite eveniant et cuncta vobis pro desiderio
 fortunentur, divinarum gratiarum subsidia uberrime exoramus.
 Testem vero suavissimae caritatis, qua vos et universos fide-
 les, quos Dei providentia Nobis commendatos voluit, comple-
 ctimur, vobis, Venerabiles Fratres, clero populoque vestro apo-
 stolicam benedictionem amantissime in Domino impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum, die iv octobris MCMIII, Pon-
 tificatus Nostri anno primo.

PIUS PP. X

(1) Rom. XIII, 1.

(2) I Tim. iv, 8.

(5) Is. XXXII, 18.

(4) Ephes, n, 4.

(5) Rom. ix, 16.

(6) Dan. m, 39.